

Таблица 20 – Результаты обеззараживания отобранных проб почвы с территории детских игровых площадок нейтральным анолитом

Наименование выделенных микроорганизмов	Почва с детских игровых площадок											
	0,01				0,03				0,06			
Концентрация раствора, %												
Экспозиция, минут	5	10	15	30	5	10	15	30	5	10	15	30
Стрептококки	+	+	+	+	+	-	-	+	-	-	-	-
Стафилококки	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-
Микрококки	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-
E. coli	-	-	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-
Bac. Subtilis	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-
Bac. Mycoides	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-
Bac. Mesentericus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Нейтральный анолит в концентрации 0,01% при экспозиции от 5 до 30 минут не проявил бактерицидность в отношении стрептококков и стафилококков, тогда как в 0.03%-ной концентрации на стрептококков он действует только при увеличении срока воздействия (10-15 мин.), стрептококков он также не убивает как в 0.01% концентрации..

Однако, нужно отметить, что нейтральный анолит в концентрации 0.03% 0.06% экспозиции 5 минут не проявляет бактерицидность в отношении E.coli/ 100%-ную эффективность против всех обнаруженных микроорганизмов нейтральный анолит проявил в концентрации 0.06% при экспозиции 15-30 минут.

ӘОЖ 619:616.993.192.1

Ысқақов М.М., Туғамбаева С.М., Сатиева Л.М.

Шәкәрім атындағы Семей мемлекеттік университеті

ҚОЙЛАРДЫҢ СТРОНГИЛЯТОЗДАРЫНЫҢ ЭПИЗОТОЛОГИЯСЫ, ЕМДЕУ ӘДІСТЕРІ

В статье приведены данные по сезонно-возрастной динамика стронгилятозов овец и результаты проведенных опытов по испытанию препаратов при стронгилятозах.

The article contains the data on seasonal and age dynamics of sheep' strongilyatosis and the results of the performed studies on testing products, used at strongilyatosis.

Қойлардың гельминтоздарының ішінде, қазіргі уақытта, ең көп тарағаны-ас қорыту жүйесінің стронгилятоздары. Стронгиляттар қарындарда, ішектерде тоғышарлық етеді, геогельминттерге жатады. Олар қойдың денесіне трофикалық (қоректік), токсикалық (уыттық), механикалық (ішекті бітеу, жару), инокуляторлық (патогенді микробтардың құрттардың балаңқұрттарының денесімен сыртқы ортадан ішекке енуі) әсерлер етіп, тоғышарлық етеді.

Қойлардың ас қорыту жүйесінің стронгилятоздары Қазақстанның Шығысында жылдың барлық мезгілдерінде кездесіп, қой шаруашылығының дамуына үлкен зиян келтіреді [4,1,2,3]. Сондықтан стронгилятоздарды зерттеулер қазіргі уақытта жалғасуда, осы ретте әртүрлі препараттар сыналып, олардың экстенс және интенс тиімділіктері анықталып, өндіріске ғылыми ұсыныстар дайындалып, енгізілуде.

Ғылыми зерттеулер Шығыс Қазақстан облысының әртүрлі жеке меншік шаруашылықтарында 2008-2010 жылдары жүргізілді. Осы ретте қозылар, 1-1,5 жастағы төл, саулықтар жылдың әрбір айында зерттелінді. Копрологиялық зерттеулер Дарлинг әдісімен жүргізілді. Инвазия экстенсиві және интенсиві анықталып, талдау, қорытындылар жасалынды. Препараттарды сынау тәжірибе және бақылау топтарында жүргізілді. Жүргізілген тәжірибелердің құндылығы-сыналған препараттардың экстенс және интенс тиімділіктерінің

анықталуы. Бұл көрсеткіштерді анықтаудың теориялық ғана емес, үлкен тәжірибелік, өндірістік маңызы бар.

Жүргізілген зерттеулер нәтижесінде қойлардың стронгиляттармен зақымдалуы анықталды (кесте 1).

Кесте 1. Қойлардың стронгиляттармен зақымдалуы.

Айла р	Қозылар		1-1,5 жас, төл		Саулықтар	
	ИЭ, %	ИИ, жұмыртқа а	ИЭ, %	ИИ, жұмыртқа	ИЭ, %	ИИ, жұмыртқа а
I	10-80	1-3	10-60	1-5	10-40	1-7
II	40-50	1-3	10-50	1-3	5-30	1-5
III	-	-	8-30	1-3	10-30	1-5
IV	-	-	5-40	1-5	10-40	1-7
V	5-50	1-5	5-50	1-3	8-30	1-5
VI	10-60	1-6	30-60	1-4	10-40	1-6
VII	20-80	3-8	30-90	3-5	5-40	2-6
VIII	25-85	3-10	40-90	5-10	10-50	3-8
IX	10-60	2-10	30-80	3-5	5-60	3-5
X	10-50	1-15	25-70	3-9	5-50	2-5
XI	20-60	1-8	20-80	3-5	10-60	2-8
XII	40-70	2-10	20-75	3-5	10-50	2-10

Қозылардың қыс мезгілінде стронгиляттармен инвазия экстенсиві (ИЭ) 10-80%, инвазия интенсиві 1-10 жұмыртқа микроскоптың бір алаңында (көрсеткіш 7x8), осыған сәйкес 1-1,5 жас төлде және саулықтарда 10-75%, 1-5 және 5-50%, 1-10 болды.

Наурыз-сәуір айларында қозылар туа бастады. Ал мамырда қозылардың ИЭ 5-50%, ИИ 1-5 болды. 1-1,5 жастағы төлде ИЭ 5-50%, ИИ 1-5, саулықтарда 10-40%, 1-7 болды.

Жазда қозыларда ИЭ, ИИ ең жоғары -80-85% ИИ 8-10 жұмыртқалар болды. Осы ретте ИЭ, ИИ 1-1,5 жастағы төлде, саулықтарда жоғары болды, 60-90%, 5-10 және 40-50%, 6-8 болды.

Күзде ИЭ қозыларда төмендеді (50-60%) ИИ кейбір қозыларда (1-15) жоғарлады. 1-1,5 төлде ИЭ біраз төмендеді (70-80%) және ИИ (3-8). Саулықтарда ИЭ біраз көбейді (50-60%), ИИ жаздағы қалпында қалды.

Қозылардың стронгилятоздарына қарсы Альбендазол препаратын қолдандық (кесте 2). Препаратты тәжірибе тобындағы 15 қозыға бердік. Бақылау тобындағы 10 қозыға препарат берілмеді. Тәжірибе алдында және тәжірибеден кейін бесінші күні қозылардың нәжістерін Дарлинг әдісімен тексеріп, ИЭ, ИИ анықтадық.

Тәжірибеден кейін тәжірибе тобындағы қозылардың нәжістерін тексергенде стронгиляттардың жұмыртқалары табылмады. Препараттың стронгиляттарға қарсы ЭТ, ИТ көрсеткіштері 100% болды.

Кесте 2. Қозылардың стронгилятоздарына қарсы альбендазолды қолдану

Препарат	Мөлшері, қолдануы	Тәжірибе алдында		Тәжірибеден кейін		ЭТ, %	ИТ, %
		ИЭ, %	ИИ, жұмыртқа	ИЭ, %	ИИ, жұмыртқа		

1. Тәжірибе тобы -15 қозы.

Альбендазол	5мг/кг, ішке, жеке беру, бір рет	100	3-10	-	10	100
-------------	----------------------------------	-----	------	---	----	-----

2. Бақылау тобы- 10 қозы.

Бақылау	-	10	2-5	10	3-7	-	-
у		0		0			

Ескерту:

ИИ-инвазия интенсиві, микроскоптың бір көру алаңындағы жұмыртқалар саны (үлкейткіш 8x7).

ЭТ-экстенс тиімділігі,

ИТ-интенс тиімділігі.

Кесте 3. Қозылардың стронгилятоздарына қарсы мебендазолды қолдану

Препарат	Мөлшері, қолдануы	Тәжірибе алдында		Тәжірибеден кейін		ЭТ, %	ИТ, %
		ИЭ, %	ИИ, жұмыртқа	ИЭ, %	ИИ, жұмыртқа		

1. Тәжірибе тобы -10 қозы.

Мебендазол	20 мг/кг, ішке, жеке беру, бір рет	100	3-8	-	-	100	100
------------	------------------------------------	-----	-----	---	---	-----	-----

2. Бақылау тобы- 8 қозы.

Бақылау	-	100	2-8	100	3-7	-	-
---------	---	-----	-----	-----	-----	---	---

Ескерту:

ИИ-инвазия интенсиві, микроскоптың бір көру алаңындағы жұмыртқалар саны (үлкейткіш 8x7).

ЭТ-экстенс тиімділігі,

ИТ-интенс тиімділігі.

Зерттеу нәтижелері бойынша келесі қорытынды жасалды:

1. Қойлардың стронгилятоздары Қазақстанның Шығысында әртүрлі жекеменшік шаруашылықтарда көп таралған.
2. Қозылардың стронгиляттармен зақымдалуы 5-85 %, 1-1,5 жастағы төлде- 5-90 %, саулықтарда- 5-60%, ал инвазия интенсиві, осыларға сәйкес – 1-1,5, 1-10, 1-10 жұмыртқа микраскоптың 1 алаңында болды (үлкейткіш 7x8).
3. Альбендазол, мебендазол препараттарының стронгиляттарға қарсы экстенс және интенс тиімділіктері 100 % болатыны анықталды.

Қолданылған әдебиеттер

1. Березкина С.В. антгельминтики при смешанных гельминтозах //Достижение науки и техники АПК.- 1991. №6. –С.23-24.
2. Исаков М.М. Эймериозы и эймериозно-гельминтозные инвазии овец и ангорских коз на востоке и северо-востоке Казахстана, меры борьбы с ними. Автореф..д.в.н. Исаков М.М.-Алматы, 1997.-42б.
3. Исаков М.М., Ахметжанова А.Е. Қойлардың эймериозды-нематодирозды инвазиясына микрокапсулды нафтамон мен нилвермді химкокцид-7 препаратымен үйлестіріп қолдану. //Шәкәрім атындағы Семей мемлекеттік университетінің Хабаршысы. №4, -2010.-С.147-149.
4. Тимофеев И.В., Мигунов И.М. профилактика заражения ягнят гельминтами. //Информ листок. №176-189. -1989. –С 1-3.